

Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 14. maj 2024

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af samtykkemodel for organdonation til en blød model af aktivt fravalg fra det fyldte 18. år

[af indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde)]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, M, RV og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (DD, LA, KF og DF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF) vil stemme hverken for eller imod beslutningsforslaget.

Et *tredje mindretal* i udvalget (EL) vil redegøre for sin stilling til beslutningsforslaget ved 2. (sidste) behandling.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti

Man kan ikke undgå at blive berørt, når unge mennesker eller deres forældre beretter om alvorlig sygdom, som kun kan behandles med organdonation, og man forstår frustrationen over manglen på egnede organer til transplantation. SF er derfor også enig med regeringen i, at der er brug for initiativer, som sikrer større bevågenhed på stillingtagen til organdonation.

Ca. 30 pct. har allerede taget stilling, men undersøgelser viser, at endnu flere er positivt indstillede over for organdonation. Om man på den baggrund kan antage, at manglende registrering blot er udtryk for en forglemmelse, som kan løses ved hjælp af formodet samtykke, er der imidlertid forskellige holdninger til.

I den bløde model, som regeringen foreslår, vil alle borgere blive registreret som organdonorer, men registreringen

har kun praktisk virkning for de borgere, som aktivt har bekræftet deres stilling. I praksis vil den nye ordning derfor ikke adskille sig fra den nuværende ordning. Om det i sig selv har en effekt, er der delte meninger om. Dels risikerer man, at nogle antager, at der er taget stilling på vegne af borgeren, dels er der fortsat stor uenighed i befolkningen om, hvorvidt en antagelse af, at de fleste vil være organdonorer, også berettiger samfundet til at konkludere, at det vil vi.

I den nuværende praksis er det ofte pårørende, som må tage stilling til spørgsmål om organdonation, og et stort flertal vælger donation – i samråd med dygtige fagpersoner, som kan råde og vejlede i den svære situation.

Vi skal både rumme hensynet til patienter, som mangler organer, og hensynet til organdonorer. I SF tror vi, at vi gør det bedst med obligatorisk stillingtagen, hvilket SF allerede har foreslået sammen med Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti. Forslaget sikrer først og fremmest, at vi kan regne med de svar, som den enkelte borger selv har givet.

I SF tror vi derudover på kampagner. Og uanset hvilken model man måtte vælge, så er der brug for oplysning til borgerne om organdonation, som også kan give bolden op til samtaler i familierne om, hvad vi hver især har af ønsker, hvis vi ikke længere selv kan svare for os. Den bedste løsning er den, hvor vi respekterer, at organdonation er et personligt valg og ikke en samfundspligt.

Som nævnt er SF enige med regeringen i, at der skal ske noget på området, hvis vi også i fremtiden skal sikre organer til syge borgere. Vi føler os imidlertid ikke overbeviste om, at det konkrete forslag vil gøre den nødvendige forskel. Derfor stemmer SF hverken for eller imod forslaget.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 27. februar 2024 og var til 1. behandling den 12. marts 2024. Beslutnings-

forslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundhedsudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 4 bilag på beslutningsforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse om beslutningsforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 deputation, der mundtligt har redegjort for sin holdning til beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 2 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Anders Kronborg (S) Birgitte Vind (S) Camilla Fabricius (S) Flemming Møller Mortensen (S) Tanja Larsson (S)

Maria Durhuus (S) Matilde Powers (S) nfm. Rasmus Horn Langhoff (S) Sara Emil Baaring (S)

Christoffer Aagaard Melson (V) Lars Christian Lilleholt (V) Heidi Bank (V) Monika Rubin (M) Nanna W. Gotfredsen (M)

Lars Arne Christensen (M) fmd. Jens Henrik Thulesen Dahl (DD) Marlene Harpsøe (DD) Louise Brown (LA)

Helena Artmann Andresen (LA) Per Larsen (KF) Lise Bertelsen (KF) Kim Edberg Andersen (DD) Mette Thiesen (DF)

Kirsten Normann Andersen (SF) Anne Valentina Berthelsen (SF) Mads Olsen (SF) Runa Friis Hansen (EL)

Stinus Lindgreen (RV) Helene Liliendahl Brydesholt (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	22	Dansk Folkeparti (DF)	7
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	16	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5